

Budget 2025-2028

Generelle bemærkninger

December 2024

1. Det overordnede budget

Byrådet godkendte den 10. oktober 2024 budgettet for 2025 med tilhørende budgetoverslag for årene 2026-2028, med følgende resultat:

Hovedoversigt - Budget 2025-2028

Alle beløb i 1.000 kr. - Negative beløb = indtægt	Forventet regnskab 31.07.24	Budgetforslag 2025	Overslag 2026	Overslag 2027	Overslag 2028
Indtægter i alt	-2.681.896	-2.739.643	-2.819.687	-2.906.077	-3.038.168
- Heraf skatter	-1.973.901	-2.014.955	-2.001.640	-2.056.343	-2.139.096
- Heraf tilskud og udligning	-707.995	-724.688	-818.047	-849.735	-899.072
Drift inkl. refusion (for B25-28 i 25-priser)	2.496.936	2.651.279	2.658.583	2.672.068	2.689.833
Servicebufferpulje (for B25-28 i 25-priser)		19.392	19.384	19.451	19.561
Drift inkl. refusion og servicepulje (for B25-28 i 25-priser)	2.496.936	2.670.671	2.677.967	2.691.519	2.709.394
Pris- og lønfremskrivning af drift inkl. refusion og servicebufferpulje		0	87.837	178.343	272.882
Drift inkl. refusion, servicepulje og pris- og lønfremskrivning	2.496.936	2.670.671	2.765.804	2.869.862	2.982.276
Renter	10.266	11.139	9.552	6.284	5.803
Resultat af ordinær drift	-174.695	-57.832	-44.331	-29.931	-50.090
Bruttoanlægsudgifter	123.442	106.109	108.400	62.653	70.956
Anlægsindtægter	-53.264	-72.930	-34.834	-29.737	-13.827
Anlæg i alt	70.178	33.179	73.566	32.916	57.129
Resultat i alt	-104.516	-24.653	29.235	2.985	7.040
Optagelse af lån i alt	-51.667	-15.291	-15.011	-27.573	-16.605
Afdrag på lån i alt	66.089	66.560	170.142	69.177	70.844
Balanceforskydninger inkl. modpost til servicebufferpulje i alt	9.027	-34.111	-130.314	-17.851	-19.561
Finansiering i alt	23.449	17.158	24.817	23.753	34.678
Ændring af kassebeholdning					
+ = Forbrug af likviditet	-81.067	-7.496	54.052	26.739	41.718
- = Tilgang af likviditet					
Beregnet ultimolikviditet	67.232	74.727	20.675	-6.063	-47.781
Negative beløb = likviditet under nul					
Laveste forventede gennemsnitslikviditet	127.384	170.697	157.622	111.276	82.256

Ud over den talmæssige opstilling, som viser det samlede resultat af det vedtagne budget fordelt på budgetposter, er der opgjort en række nøgletal i forhold til udmeldte rammer og kommunens egne målepunkter, jf. den økonomiske politik m.v.

Nøgletal

Strukturel balance (i mio. kr., årets priser):

Strukturel balance (- = ubalance) (beregnet med anlægsudgifter svarende til KL's anlægsramme)	-86,6	-101,5	-117,0	-98,4
--	-------	--------	--------	-------

Servicerammen (i mio. kr., 2025-priser):

Servicedriftsudgifter i budgetforslag ex. bufferpulje	1.939,2	1.938,4	1.945,1	1.956,1
KL's servicedriftsramme	1.931,9	1.931,9	1.931,9	1.931,9
Resultat af budgetforslag uden bufferpuljer (- = overskridelse)	-7,3	-6,5	-13,2	-24,2
Bufferpulje til servicedriftsrammen	19,4	19,4	19,5	19,6
Serviceudgifter i budgetforslag inkl. bufferpulje	1.958,6	1.957,8	1.964,5	1.975,6
Afvigelse i forhold til servicedriftsrammen inkl. buffer (- = overskridelse)	-26,7	-25,9	-32,7	-43,8

Anlægsrammen (i mio. kr., 2025-priser):

KL's anlægsramme	97,2	97,2	97,2	97,2
Bruttoanlægsudgifter i budgetforslag	106,1	108,4	62,7	71,0
Overholdelse af anlægsramme (- = overskridelse)	-8,9	-11,2	34,6	26,3
Beregnet anlægsramme efter befolkningstal	103,8	103,8	103,8	103,8
Overholdelse af befolkningsfordelt anlægsramme (- = overskridelse)	-2,3	-4,6	41,2	32,9

Langfristet gæld ultimo året (i mio. kr., årets priser):

Skattefinansieret gæld ex. indefrosne ejendomsskatter	543,0	506,6	473,7	446,3	410,3
Gæld vedr. indefrosne feriepenge	98,8	98,3	97,2	95,7	93,8
Gæld vedrørende ældre- og plejeboliger	130,5	118,3	106,2	94,1	82,1
Langfristet gæld i alt	772,3	723,3	677,1	636,1	586,3
Skattefinansieret gæld pr. indbygger i kr. ex. indefrosne ejendomsskatter	17.212	16.000	14.825	13.863	12.754
Skattefinansieret gæld pr. indbygger i kr. ex. indefrosne ejendomsskatter men incl. indefrosne feriepenge	20.345	19.105	17.867	16.835	15.670

Hovedoversigtens poster og de enkelte nøgletal bliver nærmere gennemgået i afsnit 3.

Det skal bemærkes, at der i det efterfølgende er foretaget afrundinger af de enkelte delbeløb, som kan medføre, at eventuelle sammentællinger ikke stemmer på sidste decimal i forhold til hovedoversigten.

2. Generelle budgetforudsætninger

I det efterfølgende er beskrevet de generelle budgetforudsætninger, som danner baggrund for det vedtagne budget.

2.1. Budgetprocessen

Budgetlægningen for 2025-2028 tog udgangspunkt i budgetoverslaget for 2025, som det så ud ved vedtagelsen af flerårsbudgettet 2024-2027.

I forhold hertil er der indarbejdet en række korrektioner for forhold, som har ændret sig i perioden fra vedtagelsen af budget 2024-2027 i oktober 2023 til afholdelsen af budgetseminaret for Byrådet den 29. august og 30. august 2024.

Dette er eksempelvis:

- Opdateret pris- og lønfremskrivning
- Ny lovgivning
- Ny befolkningsprognose
- Politiske beslutninger, herunder konsekvenserne af forventet regnskab til og med 31. juli 2024
- Ændringer i mængder og priser

Budgettet for en række politikområder lægges på baggrund af aktivitetsbaserede budgetmodeller baseret på mængder, enhedspriser og serviceniveauer. Disse budgetter genberegnes i løbet af budgetprocessen med opdaterede oplysninger for at sikre, at budgetteringen er tilpasset demografien og samfundsudviklingen i øvrigt.

Den **31. maj indgik KL** og regeringen en økonomiaftale for 2025, som dels har stor betydning for kommunens indtægter og dels sætter rammerne for de kommunale udgifter. De væsentligste elementer i denne aftale var:

- En samlet ramme for de kommunale serviceudgifter på 323,6 mia. kr. inklusive konsekvenserne af lov- og cirkulæreændringer og en ekstraordinær forhøjelse af rammen på 3,4 mia. kr. Halsnæs kommunes endelige ramme udgør 1.931,9 mio. kr.
- En samlet ramme for kommunernes anlægsudgifter på 20,3 mia. kr., idet der heri indgik et løft på 0,6 mia. kr. til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet på socialområdet. I lighed med sidste års budgetproces, har KL udmeldt en kommunefordelt anlægsramme baseret på de enkelte kommuners anlægsudgifter de seneste 10 år med forskellige korrektioner. Her udgør Halsnæs Kommunes ramme 97,2 mio. kr. Den anvendte metode giver kommunen en noget lavere ramme, end hvis den samlede ramme var fordelt efter befolkningstal, der ville have givet kommunen en anlægsramme på 103,8 mio. kr.
- At i alt 4,0 mia. kr. af kommunernes samlede bloktilskud er gjort betinget af, at kommunernes budgettering under ét overholder de aftalte rammer for service (3,0 mia. kr.) og anlæg (1,0 mia. kr.). Herudover kan der også være en sanktion i form af bloktilskudsmodregning, såfremt kommunerne samlet set har overskredet servicerammen i regnskabssituationen.
- Aftalen i forhold til servicedriften indeholder desuden en forudsætning om, at kommunerne samlet set nedbringer deres udgifter til administration med i alt 0,2 mia. kr., hvilket svarer til 1,3 mio. kr. for Halsnæs Kommune.
- Der er tildelt ekstra finansiering for samlet 2,5 mia. kr. i 2025. Midlerne er fordelt som et ekstra finansieringstilskud på 1,8 mia. kr. i 2025 og en kompensation vedr. grundskyld på 0,7 mia. kr. i 2025. Halsnæs kommune modtager et finansieringstilskud på 8,4 mio. kr. i 2025, men får ikke en andel af kompensationen vedr. grundskyld i 2025.
- Herudover indeholdt aftalen en ekstraordinær forhøjelse af tilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner på 50 mio. kr. i forhold til 2024, således at den samlede ansøgningspulje udgjorde 800,0 mio. kr., idet den oprindelige pulje løbende er blevet prisreguleret. Halsnæs kommune modtager 20,0 mio. kr. i 2025 fra denne pulje.
- I forhold til kommunernes skattefastsættelse indeholdt aftalen en forudsætning om uændret skat i kommunerne med en tilskudsramme til at hæve og sænke skatten for i alt 200 mio. kr. Halsnæs Kommune opfylder imidlertid ikke kriterierne for at ændre skatten.
- På lånesiden indeholdt aftalen – ud over den ordinære lånepulje på 200 mio. kr. til anlægsprojekter, som ikke er en del af selve økonomiaftalen – en ny lånepulje på 200 mio. kr. til særligt vanskeligt stillede kommuners

anlægsinvesteringer på blandt andet det borgernære og grønne område. Halsnæs kommune har fået et tilsagn om 19,0 mio. kr. fra denne lånepulje.

Efter indgåelsen af økonomiaftalen blev budgettet opdateret med de aftalte økonomiske rammer herunder indtægter fra skat, tilskud og udligning baseret på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, samt det tildelte særtilskudsbeløb på 20,0 mio. kr. fra puljen til særligt vanskeligt stillede kommuner.

Sideløbende med den tekniske tilretning af budgetgrundlaget blev der af administrationen udarbejdet en række forslag til henholdsvis effektiviseringer, reduktioner og udvidelser af henholdsvis drifts- og anlægsbudgettet til brug for den politiske prioritering.

Ovenstående var udgangspunktet for de politiske drøftelser på Byrådets budgetseminar den 29. august og 30. august 2024.

Efterfølgende vedtog et samlet Byråd den 10. oktober 2024 budgettet for 2025-2028.

Budgetaftalen findes i sin samlede ordlyd som særskilt dokument.

2.2. Forventninger til regnskab 2024

En væsentlig forudsætning for budgettets likviditetsnøgletal er forventningerne til regnskab 2024, idet det forventede regnskabsresultat har indflydelse på såvel den forventede likviditet primo 2025 som den gennemsnitlige kassebeholdning i budgetperioden.

Budgettet for 2025-2028 tager derfor afsæt i det forventede regnskab pr. 31. juli 2024, som blev forelagt for Byrådet den 19. september 2024. Det samlede resultatet heraf fremgår af hovedoversigten under afsnit 1.0

Dermed baserer budgettet for 2025-2028 sig på en forventet likviditet ultimo 2024 på **67,2 mio. kr.**

2.3. Langsigtede økonomiske mål

Byrådet godkendte i januar 2020 en revideret økonomisk politik, som udstikker følgende langsigtede økonomiske mål for kommunens økonomi – og dermed rammerne for budgetlægningen:

- **Økonomisk balance**

For at sikre løbende stabilitet skal der over budgetperioden være økonomisk balance. Balancen skal sikres, for at den daglige drift til enhver tid kan opretholdes, og der er tilstrækkelig tid til at gennemføre tilpasninger, hvis det bliver nødvendigt. Sigtepunktet for økonomisk balance er en gennemsnitlig kassebeholdning på 2.000 kr. pr. indbygger.

Det godkendte flerårsbudget indebærer en forventet laveste gennemsnitslikviditet på 82,3 mio. kr. ultimo 2028, hvilket svarer til 2.561 kr. pr. indbygger og dermed overholdes målsætningen.

- **Anlægsudgifter**

De budgetterede anlægsudgifter skal sikre tilstrækkelige kommunale anlæg og ejendomme samt investering i udvikling.

Flerårsbudgettet for 2025-2028 indeholder brutto anlægsudgifter for i alt **348,1 mio. kr.**, hvoraf 106,1 mio. kr. forudsættes afholdt i 2025.

- **Salg af kommunale ejendomme**

Anlægsindtægter skal være realistiske og opnåeligt budgetterede. Derfor budgetteres der alene med indtægter fra ejendomssalg i det første budgetår, såfremt der er indgået bindende salgsaftaler, eller hvis ejendomssalg er en integreret del af et samlet projekt.

I det vedtagne flerårsbudget indgår indtægter fra salg af ejendomme med i alt **65,8 mio. kr.** Heraf vedrører **20,3 mio. kr.** ejendomme, hvor der allerede er indgået salgsaftale eller Byrådet har godkendt ejendommen solgt, mens **45,5 mio. kr.** vedrører ejendomme, hvor der endnu ikke er indgået en salgsaftale.

Ud over salgsindtægter indeholder anlægsbudgettet også indtægter for i alt **85,5 mio. kr.** vedrørende statslige puljemidler og indtægter fra fonde mv. som forudsætninger for gennemførelse af de tilsvarende anlægsprojekter.

- **Langfristet gæld**

Med henblik på at frigive råderum fra gældsafvikling til drift og anlæg skal den skattefinansierede gæld (indefrysning af ejendomsskatter samt skyldige feriepengeforpligtelser undtaget) nedbringes til maksimalt 15.000 kr. pr. indbygger. Lånoptagelse kan ifølge den økonomiske politik ske til udgifter, som giver automatisk låneadgang (energibesparende foranstaltninger, køb af flygtningeboliger og indefrysning af ejendomsskatter mv.) og til konkrete anlægsudgifter, såfremt der gives dispensation hertil fra ministeriet, mens der ikke må optages lån til finansiering af driften.

I budget 2025-2028 er der i overensstemmelse med disse principper forudsat optagelse af lån for i alt **74,5 mio. kr.** Af de afsatte lånebeløb vedrører i alt 57,7 mio. kr. energibesparende foranstaltninger vedr. kommunale bygninger, mens 16,8 mio. kr. vedrører renovering af vejbelysning.

På baggrund heraf kan der opgøres en forventet restgæld på **12.754 kr. pr. indbygger** ved udgangen af 2028, når der ses bort fra skyldige feriepengeforpligtelser (gæld vedr. indefrosne ejendomsskatter forventes overdraget til SKAT ultimo 2026).

- **Realistiske og gennemsigtige budgetforudsætninger**

For at sikre en stabil og robust økonomi ønsker Byrådet en sammenhængende, retvisende og gennemsigtig økonomistyring. Budgettet er lagt ud fra realistiske forventninger til udgifter og indtægter i 2025-2028, således som de forventedes på budgetlægningsstidspunktet (oktober 2024).

Gennemsigtheden skabes ved, at der for hvert politikområde på driftsbudgettet er udarbejdet uddybende budgetbeskrivelser, hvoraf det fremgår, hvad der er afsat af budgetmidler på hvert område. Det fremgår også hvilke delaktiviteter, der er afsat midler til og med hvilke mængde- og prisforudsætninger og serviceniveau, ligesom det fremgår, hvilke væsentlige ændringer der er sket på området i forhold til forudsætningerne for overslagsårene i forbindelse med godkendelsen af budget 2024-2027.

Tilsvarende er investeringsoversigten suppleret med en kort indholdsmæssig beskrivelse af de enkelte anlægsprojekter, så det er gennemsigtigt, hvad de enkelte projekter indeholder.

Endelig er der udarbejdet en samlet oversigt over de budgetændringer, der er sket siden sidste års budgetvedtagelse – både de tekniske tilpasninger og de politiske prioriteringer.

- **En konsekvent stram økonomistyring**

Kommunens økonomistyringsprincipper er baseret på, at budgetterne passer til det reelle forventede udgiftsbehov, at der er sammenhæng mellem de forskellige økonomiske processer og et incitament til god økonomisk styring i de enkelte virksomheder/institutioner og områder. Derudover at der løbende er overblik over de afvigelser, der forventes mellem årsregnskabet og budgettet – herunder i særdeleshed den udvikling, som præger de mest risikofyldte udgiftsområder.

Endvidere er økonomistyringen tilrettelagt således, at der også løbende er fokus på det samlede forventede årsregnskab, således at eventuelle tiltag, som måtte være nødvendige for overholdelsen af det samlede kommunale budget, kan iværksættes umiddelbart efter, at en udfordring er konstateret.

De økonomiske processer, som skaber den samlede stramme økonomistyring, er årsregnskabet (særligt fokus på årets afvigelser), overførsler mellem regnskabsårene, den demografiske udvikling, de forventede regnskaber og budgetlægningen (nye tilpassede budgetforudsætninger). 10 gange årligt udarbejdes der detaljerede forventede regnskaber, hvor forudsætningerne i budgettet, som fremgår af budgetbeskrivelserne, holdes op mod den konkrete udvikling på det enkelte område for at vurdere den økonomiske situation, risikoområder og eventuelle krav til budgettilpasninger i det kommende budget.

- **Råderum**

I henhold til den økonomiske politik skal der fremskaffes råderum til imødegåelse af demografiske udfordringer, andre udefra kommende udfordringer samt politiske omprioriteringer, ved at der i forbindelse med hver budgetproces fremlægges effektiviserings- og reduktionsforslag til driftsbudgettet for i alt 1,5% af nettodriftsbudgettet. Imidlertid var der allerede ved budgetprocessens begyndelse konstateret forskellige udfordringer, hvorfor det blev besluttet at hæve dette krav til 2%, svarende til 52,2 mio. kr. for budget 2025.

Da der ofte vil være en vis indfasningstid i forhold til gennemførelse af forskellige reduktioner og effektiviseringer, ses der på opfyldelsen af kravet i løbet af budgetperioden. Til brug for den politiske prioritering på og efter budgetseminaret forelå der i alt forslag til driftsreduktioner og effektiviseringer for 36,9 mio. kr. i 2025 stigende til 52,5 mio. kr. i 2028.

For at sikre et retvisende flerårsbudget, der viser de kommende års reelle økonomiske udfordringer, budgetteres der ikke med effektiviserings- eller reduktionspuljer, men alene med konkrete og besluttede effektiviserings- og reduktionsforslag.

- **Overholdelse af økonomiaftaler med Regeringen**

Manglende overholdelse af økonomiaftalerne kan medføre sanktioner for både Halsnæs Kommune og andre kommuner. Halsnæs Kommune ønsker at bidrage til kommunernes samlede overholdelse af aftalerne.

Servicerammen:

Den samlede serviceramme overholdes ved at overholde den af KL udmeldte serviceramme inkl. kommunens andel af eventuelle løbende justeringer. Der afsættes en bufferpulje på mindst 1% af driftsmidlerne. Dette skal sikre overholdelse af servicerammen i budgetåret samt opretholdelse af den fremtidige serviceramme.

Det vedtagne budget for 2025 indeholder konkrete serviceudgifter for 1.939,2 mio. kr., hvilket er 7,3 mio. kr. mere end den udmeldte ramme på 1.931,9 mio. kr. Derudover er der afsat en bufferpulje på 19,4 mio. kr. og dermed er de budgetterede serviceudgifter på i alt 1.958,6 mio. kr.

Servicerammen for 2025, som kommunen vil blive målt op i mod, svarer til de samlede budgetterede serviceudgifter på 1.958,6 mio. kr.

Anlægsrammen:

Den samlede anlægsramme skal ifølge den økonomiske politik overholdes under hensyntagen til kommunens eget investeringsbehov.

Den samlede ramme for kommunernes brutto anlægsudgifter udgør ifølge økonomiaftalen 20,3 mia. kr., og som tidligere nævnt, udmeldte KL en kommunefordelt ramme på 97,2 mio. kr. for Halsnæs Kommune. I det endeligt vedtagne budget udgør brutto anlægsudgifterne 106,1 mio. kr. og overskrider således den udmeldte ramme for 2025 med 8,9 mio. kr.

For resten af budgetperioden, afviger bruttoanlægsudgifterne med en overskridelse i 2026 på 11,2 mio. kr., og en overholdelse af anlægsrammen i 2027 og 2028 med hhv. 34,6 og 26,3 mio. kr. under de forventede udmeldte rammer for disse år.

Såfremt man i stedet for den af KL udmeldte anlægsramme sammenholder anlægsniveauet med indbyggertallet i de enkelte kommuner, ligger budget 2025 2,3 mio. kr. over den anlægsramme, der ville svare til Halsnæs Kommunes indbyggerfordelte andel.

Skatterammen:

Den samlede skatteramme overholdes under hensyntagen til kommunens egen økonomiske balance. Det vedtagne budget for 2025 indeholder ikke ændringer i de kommunale skatter for Halsnæs Kommune.

2.4. Befolkningsudviklingen

Pr. 1. januar 2024 udgjorde det samlede befolkningstal i Halsnæs Kommune 31.511 indbyggere, hvilket var 5 indbyggere flere end forudsat ved sidste års befolkningsprognose (befolkningsprognose 2023-2034). Tilvæksten kunne tilskrives fordrevne fra Ukraine. Uden de fordrevne fra Ukraine ville indbyggertallet have været faldet.

Fra 2024–2035 forventes det samlede befolkningstal at falde med 179 indbyggere til 31.332 i 2035.

Nedenstående tabel viser den forventede befolkningsudvikling den 1. januar i Halsnæs Kommune fordelt på aldersgrupper (for 2024 er det faktiske tal):

ALDER	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
0 - 0	216	235	236	240	243	243	239	234	230	227	222	220
1 - 5	1.372	1.352	1.361	1.357	1.332	1.350	1.348	1.327	1.306	1.293	1.276	1.260
6 - 16	3.419	3.406	3.364	3.373	3.408	3.391	3.380	3.339	3.329	3.339	3.333	3.330
17 - 25	2.495	2.446	2.464	2.512	2.524	2.476	2.408	2.379	2.320	2.265	2.233	2.185
26 - 49	7.783	7.751	7.700	7.709	7.715	7.607	7.547	7.459	7.380	7.372	7.322	7.291
50 - 64	7.273	7.235	7.227	7.201	7.152	7.074	6.934	6.796	6.654	6.450	6.334	6.259
65 - 79	6.811	6.764	6.722	6.685	6.714	6.750	6.827	6.895	6.926	7.025	7.045	7.033
80 +	2.142	2.350	2.572	2.846	3.049	3.198	3.332	3.451	3.542	3.612	3.693	3.755
I alt	31.511	31.539	31.648	31.922	32.137	32.089	32.015	31.880	31.687	31.583	31.459	31.332

De enkelte befolkningsgrupper forventes således at udvikle sig som følger:

- Antallet af fødsler forventes at svinge mellem 216 og 243 i løbet af perioden, hvor fødselstallet ligger nogenlunde jævnt frem til 2029, hvorefter der ser ud til at være faldende.
- Antallet af 1-5-årige falder med 112 børn over prognoseperioden.
- Børn i den skolepligtige alder (6-16-årige) falder fra 3.419 børn i 2024 til 3.330 børn i 2035, efter at have dykket til 3.329 børn i 2032.
- Ungdomsgruppen (de 17-25-årige) falder fra 2.495 i 2024 til 2.185 i 2035, svarende til 12,4 %.
- Borgere i den erhvervsaktive alder (de 26-64-årige) går fra 15.056 borgere i 2024 til 13.550 borgere i 2035.
- Til gengæld forventes der på ældreområdet en samlet stigning i antallet af 65-99-årige på 20,5 % fra 8.953 i 2024 til 10.788 i 2035. Heraf tegner de 80+ årige sig alene for en stigning på 1.613 borgere.

2.5. Bevillingsniveau

Ved bevillingsniveau forstås specifikationsgraden af de budgetposter, som Byrådet ved den endelige budgetvedtagelse tager bevillingsmæssig stilling til. Bevillingsniveauet i det vedtagne driftsbudget er på politikområdeniveau, og bevillingerne er givet som bruttobevillinger (udgifter for sig og indtægter for sig).

Anlægsbevillinger gives som bruttobevillinger på de enkelte anlægsprojekter (udgifter for sig og indtægter for sig). Der er som udgangspunkt kun afsat rådighedsbeløb på investeringsoversigten til de enkelte anlægsprojekter og ikke godkendt anlægsbevillinger. Rådighedsbeløbene skal derfor frigives (anlægsbevilges), inden et projekt kan igangsættes. Enkelte anlægsprojekter er dog bevilget i forbindelse med vedtagelsen af budgettet, og kan således igangsættes uden yderligere politisk behandling. Dette fremgår af den godkendte investeringsoversigt, som udgør et selvstændigt budgetdokument.

For de finansielle poster, indtægter (skatter, tilskud og udligning), renter, optagelse af lån, afdrag på lån og balanceforskydninger afsættes budgetterne som samlede nettobevillinger (udgifter og indtægter i alt) inden for den enkelte kategori.

For så vidt angår optagelse af lån, skal dette ifølge bevillingsreglerne godkendes af Byrådet, forinden optagelse af lån kan iværksættes. Med vedtagelsen af budgettet for 2025 har Byrådet samtidig bemyndiget administrationen til at optage alle de budgetterede lån på i alt 15,3 mio. kr. under iagttagelse af kommunens finansielle strategi og overholdelse af lånerammerne.

De enkelte bevillinger er specificeret i et særskilt bilag, bevillingsoversigten, som kan ses på kommunens hjemmeside. Bevillingerne på politikområder er endvidere beskrevet i afsnit 3.1 vedr. indtægter, 3.2 vedr. driften, 3.3 vedr. renter, 3.4 vedr. anlæg og afsnit 3.5 vedr. finansiering.

Budgetomplaceringer mellem forskellige politikområder skal altid godkendes af Byrådet. I særlige tilfælde kan der i henhold til kommunens økonomistyringsprincipper foretages administrative omplaceringer mellem aktivitetsområder, politikområder og udvalg. Dette gælder omplaceringer mellem politikområdet Budgetpuljer og de enkelte driftsområder, eller udmøntning af budgetpuljer på driftsområderne, samt konsekvenser af godkendte organisationsændringer eller korrektion af åbenbare budgetmæssige fejlplaceringer.

3. Budgettet i hovedtal

Nedenfor gennemgås de enkelte poster i hovedoversigten jf. afsnit 1.

3.1. Indtægter

Indtægtssiden i kommunens budget for 2025 udgør 2.739,6 mio. kr., som kan opdeles i to hovedposter:

- Skatteindtægterne, som udgør 2.015,0 mio. kr.
- Tilskud og udligning, som udgør 724,7 mio. kr.

Budgetteringen af skatteindtægter, tilskud og udligning over budgetperioden er baseret på en samlet vurdering af udviklingen i den gennemsnitlige skattepligtige indkomst og udviklingen i befolkningstallet dels set lokalt i kommunen og dels samlet set på landsplan.

Kommunerne kan vælge at budgettere indtægterne på baggrund af enten statsgaranterede beløb, som udmeldes af ministeriet eller vælge selv at budgettere skatteindtægter, tilskud og udligning ud fra egne skøn. Uanset budgetteringsform vil man i budgetåret få udbetalt det budgetterede provenu, men ved selvbudgettering vil der ske en efterregulering tre år efter budgetåret, så de modtagne indtægter justeres til de faktiske skatter og deraf afledte tilskuds- og udligningsbeløb for det pågældende år, idet der ved beregningen af en eventuel efterregulering også tages afsæt i de faktiske befolkningstal pr. 1. januar i budgetåret.

Halsnæs Kommune har valgt at anvende selvbudgettering for 2025, idet det ud fra en helhedsbetragtning er vurderet, at dette vil give en samlet merindtægt for kommunen. Denne vurdering baserer sig i høj grad på, at både det statsgaranterede indbyggertal og udskrivningsgrundlag er højere end KL-prognose for udskrivningsgrundlaget i Halsnæs og Halsnæs Kommunes egen skøn for befolkningsprognosen. Af forsigtighedsgrunde er det dog besluttet, at de budgetterede beløb for 2025 er de samme, som de statsgaranterede beløb, således af den forventede gevinst først vil indgå i 2028, uden at der dog er budgetteret med en sådan gevinst. Samtidig er der ikke budgetteret med den regulering af bloktilskuddet, som de forhøjede skatteindtægter kommer til at medføre, og som kan komme til at blive større end gevinsten på skattesiden.

Provenu fra ejendomsskatter og dækningsafgifter er ikke omfattet af muligheden for at vælge statsgaranti, disse skatter følger således selvbudgetteringsmetoden ift. afregning i budgetåret og efterregulering tre år efter. Det er her valgt at budgetterede med de af SKAT udmeldte skatter for 2025.

3.1.1. Skatteindtægter

Skatteindtægterne består af kommunale indkomstskatter, grundskyld, dækningsafgift og selskabsskatter, som hver især er budgetteret med nedenstående provenu:

Skatteprovenu 2025:	Mio. kr.
Kommunal indkomstskat (personskat)	- 1.694,4
Det skrå skatteloft	1,2
Skat af dødsbo	-1,3
Ejendomsskatter og dækningsafgifter	-300,4
Selskabsskatter, m.v.	-19,9
I ALT	-2.015,0

Som beskrevet ovenfor er der for 2025 valgt selvbudgettering af personskatteindtægterne, men med afsæt i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, således at kommunen i 2025 vil få udbetalt samme beløb, som hvis der var valgt statsgaranti. Dette er gjort for at begrænse usikkerheden ift. efterreguleringen i 2028, hvor hverken skattegevinsten eller tabet vedr. bloktilskudsreduktionen er budgetteret.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for Halsnæs Kommune lå højere end de forventninger, der isoleret set er til skatteindtægterne for borgerne i Halsnæs Kommune også med de forøgede forventninger. Selv om kommunens egen prognose udviser både lavere indbyggertal og et væsentligt lavere udskrivningsgrundlag end det udmeldte statsgarantibeløb, betyder udligningsordningerne dog, at kommunen med det væsentligt højere skattegrundlag på landsplan alligevel må forventes en skattegevinst ved selvbudgetteringen. Dog må der i 2028 også forventes en reduktion af bloktilskuddet til alle kommunerne som følge af de forventede stigninger i skatteindtægterne.

I 2025 er der budgetlagt med 1,2 mio. kr. vedr. modregning som følge af det skrå skatteloft, som ikke er en del af selvbudgetteringsproblematikken, men hvor beløbet opgøres endeligt i forbindelse med midtvejsreguleringen af tilskud og udligning mv. i juni 2025. Desuden er der budgetteret med en indtægt på 1,3 mio. kr. vedr. dødsbopeskattning for tidligere år, som heller ikke indgår i selvbudgetteringen.

Herudover indgår afregning af selskabsskatter for skatteåret 2022 og tidligere år på 19,9 mio. kr. i de budgetterede skatteindtægter. Heller ikke dette beløb indgår i valget mellem statsgaranti og selvbudgettering, men er et opgjort beløb, som er udmeldt af ministeriet.

I forhold til ejendomsskatterne skete der med virkning fra 2024 en total omlægning af budgettering og afregning, idet opkrævningen overgår til SKAT, mens det fortsat er op til kommunerne at budgettere indtægterne. Samtidig ændres afregningsmetoden, således at kommunerne ligesom med de selvbudgetterede personskatter får udbetalt et aconto beløb i skatteåret på baggrund af de budgetterede indtægter, mens der så i 2028 sker en endelig afregning på baggrund af de faktisk udskrevne ejendomsskatter.

Der er dog fortsat stor usikkerhed omkring ejendomsskatteindtægterne. Kommunen modtog en ny udmelding fra SKAT i april 2024 vedr. forventet grundskyld i 2025-2028. Denne udmelding ligger under den høje udmelding fra august 2023 for årene 2025-2027 med 30,1 mio. kr.

For 2024 fremgår det af den nyeste udmelding fra SKAT i april 2024, at skønnet for de endelige indtægter for 2024 er 10,6 mio. kr. mindre end det, som er modtaget forlods i 2024. Derfor er der indarbejdet 10,6 mio. kr. forventet efterregulering af 2024 i 2027. Derudover er der indarbejdet 10,0 mio. kr. yderligere i 2027 til imødegåelse af generelle usikkerheder vedr. grundskyld for 2024.

Ud over det budgetterede provenu for 2025, som vil blive udbetalt fra SKAT, forventes det også en efterregulering af vurdering for 2021-2023 på 1,5 mio. kr. i 2025 og 1,5 mio. kr. i 2026, hvor provenuet tilfalder kommunen direkte.

Det vedtagne budget er baseret på følgende skattesatser i alle årene 2025-2028:

Personskatter	Udskrivningsprocent
Kommuneskat	25,70
Kirkeskat	0,85
Skatter vedr. fast ejendom	Udskrivningspromille
Grundskyldspromille almindelige ejendomme	10,90
Grundskyldspromille, produktionsjord	7,20
Dækningsafgift for private erhvervsejendomme	5,70
Dækningsafgift for offentlige ejendomme (grundværdien)	15,00

Kirkeskatten er ikke en egentlig kommunal skat, men opkræves af kommunen på vegne af ministerium og provsti til finansiering af kirkernes vedtagne budgetter. Ind- og udbetalinger vedrørende kirkeskatten er balanceforskydninger, jf. afsnit 3.5.3.

Herudover skal det bemærkes, at der som følge af de ændrede principper for ejendomsvurderinger og opkrævning af ejendomsskatter, er fastsat nye lovfastsatte maksimale grundskyldspromiller ud fra en ministeriel beregning på baggrund af de forventede nye vurderinger, ligesom det fra 2023 var tilfældet i forhold til dækningsafgifterne på erhvervsejendomme. De anførte promiller er for alles vedkommende de maksimalt mulige for Halsnæs Kommune.

3.1.2. Tilskud og udligning

Som det er tilfældet med personskatteindtægterne, er budgetteringen af tilskud og udligning også baseret på de udmeldte statsgaranterede beløb for 2025, således at efterreguleringer som følge af, at der for 2025 er valgt selvbudgettering først vil ske i 2028. I den forbindelse skal det desuden bemærkes, at det ikke er alle tilskud og udligningsbeløb, som efterreguleres. De budgetposter, som ikke efterreguleres, er markeret med *) i nedenstående tabel.

For 2025 er der udmeldt følgende beløb i forhold til de enkelte ordninger (- angiver indtægter):

Tilskud- og udligningsordninger	Mio. kr.
Statstilskud (bloktilskud)	-440,3
Kommunal udligning	-145,6
Særlige tilskud ¹⁾	-96,1
Særtilskud efter ansøgning ²⁾	-20,0
Udligning vedr. selskabsskat ³⁾	-24,1
Udligning vedr. udlændinge	5,6
Udligning af dækningsafgift vedr. offentlige ejendomme ⁴⁾	-0,8
Udligning vedr. moms ⁵⁾	-0,2
Kommunalt bidrag til regionerne ⁶⁾	4,0
Forventede efterreguleringer i 2025	-7,3
Tilskud og udligning i alt	-724,7

Nedenfor er de væsentligste ordninger beskrevet kort.

Bloktilskuddet opgøres i forbindelse med de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen og KL og udgør for 2025 83,5 mia. kr., som fordeles til kommunerne efter indbyggertal. Halsnæs Kommunes andel udgør 440,2 mio. kr., idet det dog skal bemærkes, at 21,1 mio. kr. heraf er betinget af, at kommunerne under ét overholder de aftalte rammer for servicerammen (15,8 mio. kr.) og bruttoanlægsrammen (5,3 mio. kr.). Det forventes ikke, at der vil ske hverken hel eller delvis modregning af dette beløb.

Den kommunal udligning opgøres i udligningen af beskatningsgrundlaget og udgiftsbehovet, samt et særligt kompensationsbeløb.

Udligning af beskatningsgrundlag: Der sker en udligning mellem de enkelte kommuners beskatningsgrundlag, således at kommuner med et beskatningsgrundlag, som ligger over landsgennemsnittet i udgangspunktet betaler et udligningsbeløb på 75% af forskellen til de kommuner, som har et beskatningsgrundlag pr. indbygger under landsgennemsnittet. Hertil kommer forskellige reguleringsmekanismer for kommuner med særligt høje og lave beskatningsgrundlag, hvilket ikke berører Halsnæs Kommune.

Udligning af udgiftsbehov: Tilsvarende udligning af beskatningsgrundlag foretages der en udligning, hvor kommuner med et objektivt opgjort udgiftsbehov pr. indbygger, der ligger lavere end landsgennemsnittet yder et udligningsbidrag til kommuner med et højere udgiftsbehov, og der udlignes i udgangspunktet 93% af forskellen med et lille tillæg til kommuner med ekstra højt udgiftsbehov.

Særligt kompensationsbeløb: Beløbet gives til de kommuner, der i forbindelse med udligningsreformen fik et byrdefordelingsmæssigt tab, blandt andet som følge af omlægningen af det tidligere beskæftigelsestilskud. Beløbet blev fastlagt for den enkelte kommune i forbindelse med reformen og reguleres ikke.

For 2025 er der budgetteret med en indtægt på 145,6 mio. kr., som består af følgende delbeløb:

- Udligning af beskatningsgrundlag; indtægt på 23,1 mio. kr.
- Udligning af udgiftsbehov: indtægter på 36,9 mio. kr.
- Særlig kompensation: indtægter på 85,6 mio. kr.

Særlige tilskud: For 2025 er der budgetteret med en indtægt på 96,1 mio. kr. og omfatter følgende særlige tilskud:

- Tilskud til udsatte hovedstadskommuner erstatter det tidligere §19 særtilskud, som blev tildelt efter ansøgning og Halsnæs kommune modtager 52,7 mio. kr. fra ordningen i 2025.
- Tilskud til styrkelse af kommunens likviditet kom i forbindelse med udligningsreformen og tildeles ud fra de på det tidspunkt opgjorte objektive kriterier. I 2025 udgør tilskuddet 16,6 mio. kr.
- Tilskud til værdig ældrepleje fordeles på baggrund af en demografisk nøgle for ældreområdet fra udligningssystemet og efterreguleres ikke. I 2025 udgør tilskuddet 8,7 mio. kr.
- Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen fordeles på baggrund af en demografisk nøgle for ældreområdet fra udligningssystemet og efterreguleres ikke. I 2025 udgør tilskuddet 8,3 mio. kr.
- Tilskud til et generelt løft af ældreplejen fordeles på baggrund af en demografisk nøgle for ældreområdet fra udligningssystemet og efterreguleres ikke. I 2025 udgør tilskuddet 6,2 mio. kr.
- Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud er en generel pulje, som blev indført med Finansloven for 2012. Tilskuddet fordeles til kommunerne i forhold til det skønnede antal 0-5-årige pr. 1. januar. I 2025 udgør tilskuddet 2,7 mio. kr.
- Tilskud til bekæmpelse af ensomhed på 0,8 mio. kr.

Særtilskud efter ansøgning: Efter udligningsreformen er der kun en pulje (§ 16 puljen), hvorfra kommunerne kan søge om særtilskud som vanskeligt stillede. Puljen blev i 2025 ekstraordinært forhøjet til 800,0 mio. kr., hvoraf Halsnæs Kommune fik tildelt 20,0 mio. kr. Det skal hertil bemærkes, at der i overslagsårene 2026-2028 er indarbejdet en forventning om, at man fremover vil modtage 20,0 mio. kr. årligt fra puljen.

Udligning vedr. selskabsskat: Her udlignes 50 % af forskellen mellem den enkelte kommunes egen indtægt fra selskabsskatter og den gennemsnitlige indtægt på landsplan opgjort pr. indbygger for skatteåret 3 år før afregningsåret. Halsnæs kommune vil i 2025 modtage 24,1 mio. kr. fra denne ordning, hvilket beløb skal ses i sammenhæng med de 19,9 mio. kr., kommunen modtager som provenu for samme år.

Udligning vedr. udlændinge: Med denne ordning kompenseres kommunerne for deres merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere i forhold til en række objektive kriterier, mens kompensationen finansieres af kommunerne i forhold til deres befolkningstal. Ordningen medfører en netto udgift på 5,6 mio. kr. i 2025. I forhold til en senere efterregulering ligger tilskudsbeløbet fast, mens kommunens finansieringsbidrag vil blive reguleret i forhold til det lavere befolkningstal.

Udligning vedr. moms: Der budgetteret med en indtægt på 0,2 mio. kr. vedr. tilbagebetaling af moms fra momsudligningssystemet.

Kommunalt bidrag til regionerne: En særlig post under tilskud og udligning er kommunernes udviklingsbidrag til regionerne. Beløbene er baseret på et fastsat beløb for 2025 på 122 kr. pr. indbygger og udgør 4,0 mio. kr. for Halsnæs Kommune.

Efterreguleringer: Der er afsat i alt 7,3 mio. kr. til imødegåelse af forventede og mulige efterreguleringer af bloktilskuddet i forbindelse med økonomiforhandlingerne i 2025. Beløbet dækker over følgende delbeløb:

- Forventet indtægt på 2,1 mio. kr. vedr. kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet (KMF) for 2024
- Forventet indtægt på 2,5 mio. kr. vedr. kompensation for ukrainedgifter.
- Forventet midtvejsregulering på 5,8 mio. kr., som følge af et forventet for højt skøn over overførselsudgifterne i forbindelse med økonomiaftalen mellem Regeringen og KL.
- Forventet indtægt på 8,4 mio. kr. i ekstra finansieringstilskud, som følge af ministeriets udmelding om at kommunerne i 2025 vil blive tilført samlet 2,5 milliarder kroner ekstra, som kompensation for fald i bloktilskuddet og grundskyldsindtægterne.

3.2. Driftsudgifter og -indtægter inkl. refusion

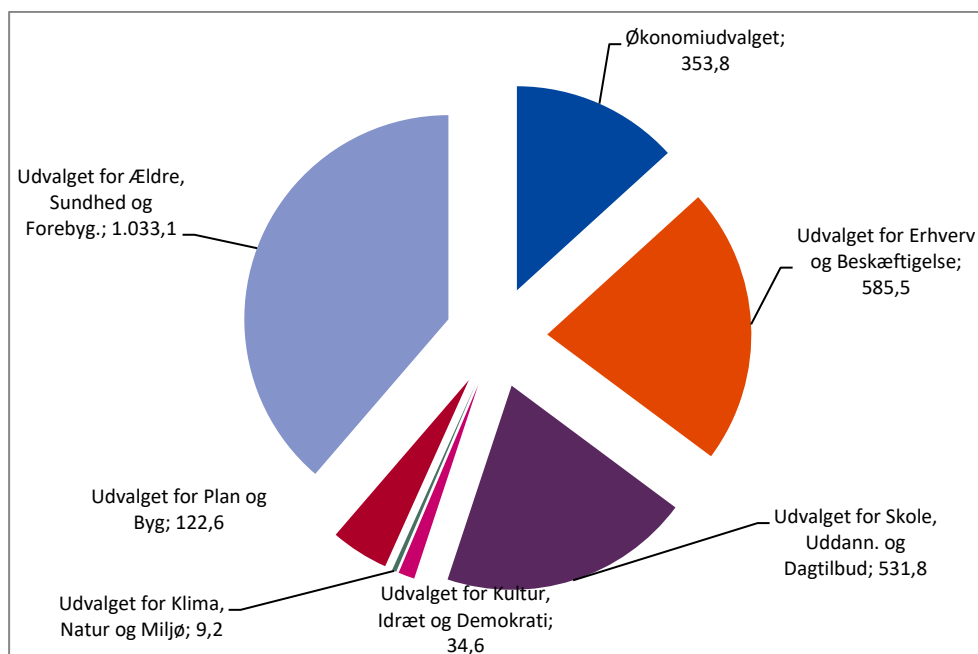
Der er i budgettet for 2025 afsat netto 2.651,3 mio. kr. til kommunens løbende drift inkl. refusionsindtægter. Hertil kommer en pulje på 19,4 mio. kr. til sikring af overholdelse af servicerammen, som ikke forudsættes anvendt.

Nettodriftsudgifterne kan opdeles på følgende udgiftstyper:

Udgiftstype	Nettoudgift, mio. kr.
Egentlige serviceudgifter	1.939,2
Ikke-serviceudgifter:	
Overførselsudgifter	551,4
Udgifter vedr. forsikrede ledige	44,7
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	169,8
Ældreboliger	-10,4
Refusion vedr. særligt dyre enkeltsager	-43,5
Løbende driftsudgifter og -indtægter i alt	2.651,3
Afsat buffer til sikring af serviceramme	19,4
Samlet driftsbudget for 2025	2.670,7

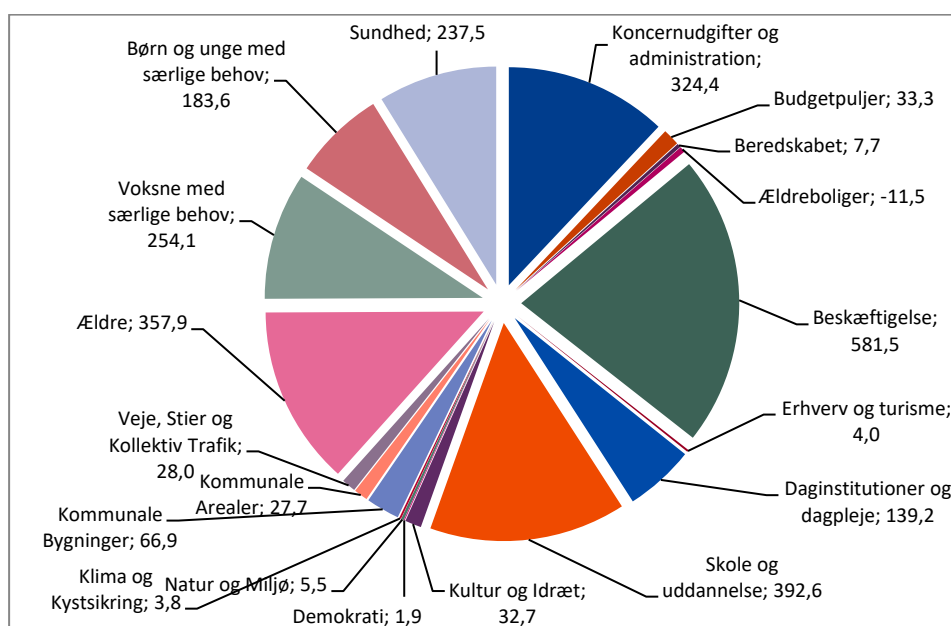
Fordelingen af budget 2025 på udvalg og politikområder fremgår af de efterfølgende grafer, idet disse indeholder såvel serviceudgifter som ikke-serviceudgifter samt bufferpuljen.

Løbende drift og refusion, udvalgsopdelt i mio. kr.

De enkelte udvalgs driftsbudgetter er yderligere opdelt i et antal politikområder, som udgør de enkelte bevillinger jf. definitionen af bevillingsniveau i afsnit 2.5.

Løbende drift og refusion fordelt på politikområder i mio. kr.

I det samlede budget indgår Ældreboliger med en nettoindtægt på 11,5 mio. kr., som skal finansiere de tilhørende renter og afdrag vedr. ældreboliglån, mens der under budgetpuljer indgår 19,4 mio. kr. som bufferpulje vedr. servicerammen. Korrigeres der for disse beløb, andrager de kommunale driftsudgifter 2.662,7 mio. kr.

- Heraf udgør de borgernære serviceområder dagpasning, skoler og ældreområdet i alt 889,6 mio. kr., svarende til 33,4 pct. af de samlede udgifter
- De socialt relaterede udgifter til handicap- og psykiatri, familieområdet, sociale ydelser og beskæftigelsesområdet udgør 1.019,3 mio. kr., eller 38,3 pct.
- Sundhedsområdet, som hovedsageligt vedrører medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen udgør 237,5 mio. kr., svarende til 8,9 pct.
- De øvrige udgifter herunder udgifter til administration, kultur og fritid samt det tekniske område udgør tilsammen 516,3 mio. kr. eller 19,4 pct. af det samlede budget.

De enkelte politikområder er nærmere beskrevet i de særskilte budgetbeskrivelser.

3.3. Renter

Der er over budgetperioden budgetteret med samlede netto renteudgifter på 32,8 mio. kr. Heraf udgør budgettet for 2025 11,1 mio. kr., fordelt på følgende kategorier:

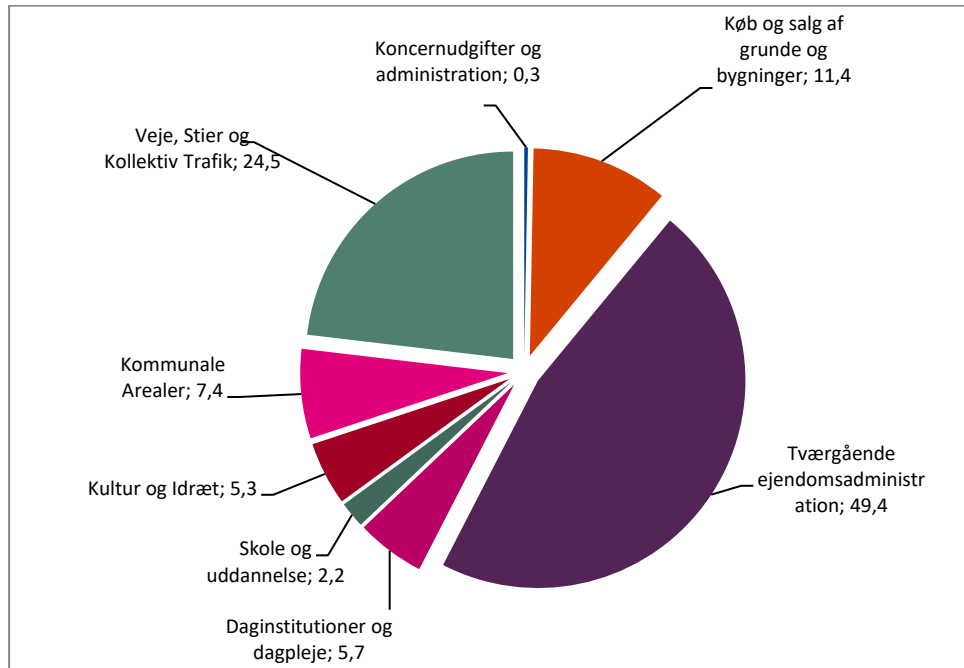
Specifikation vedr. budgetterede renter	mio. kr.
Indtægter:	
Renter af likvide aktiver, værdipapirer og udlån	-0,4
Renter af øvrige tilgodehavender	-0,7
Indtægter fra garantiprovision	-2,9
Udgifter:	
Renter af kortfristet gæld	0,2
Renter af langfristet gæld	14,5
Renter vedr. lønmodtagernes feriemidler	0,4
I ALT	11,1

3.4. Anlægsudgifter og -indtægter

I 2025 er der budgetteret med bruttoanlægsudgifter på 106,1 mio. kr., mens der er budgetteret med anlægsindtægter for i alt 72,9 mio. kr. vedrørende grundsalg og tilskud fra fonde mv. Netto er der således budgetteret med 33,2 mio. kr. til anlæg i 2025.

Anlægsudgifterne er nærmere specificeret og beskrevet i to særskilte dokumenter: Investeringsoversigten og Projektbeskrivelser vedr. investeringsoversigten.

Bruttoanlægsudgifter 2025 opdelt på politikområder i mio. kr.

De væsentligste anlægsprojekter er følgende:

Der er afsat 3,8 mio. kr. i 2026 til renovering af svømmehal, samt yderligere 60,4 mio. kr. i årene 2027 og 2028.

Der er afsat 7,4 mio. kr. i 2025 til Gubben til Promenaden. Hertil kommer yderligere 41,7 mio. kr. i overslagsårene 2026-2027.

Der er afsat 36,1 mio. kr. i 2025 og 5,4 mio. kr. i 2026 til ny Enghavehal.

Der er afsat 12,2 mio. kr. i 2025 til investeringer vedr. Magleblik Idrætscenter, herunder etablering af tennisbaner. I overslagsårene er der afsat yderligere 16,2 mio. kr.

Der er afsat 4,8 mio. kr. i 2025 til Reparation af Hermannsbroen.

Der er afsat 2,3 mio. kr. i 2025 til områdefornyelse i Ølsted, samt yderligere 0,3 mio. kr. i 2026.

Der er afsat 12,7 mio. kr. i 2025 til etablering af cykelsti på Frederiksværksvej.

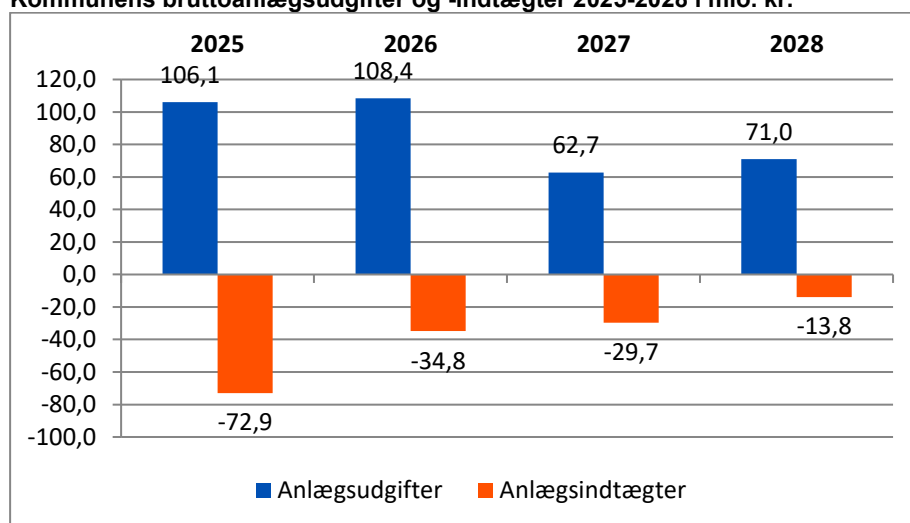
Endelig er der, som en del af ejendomsgennemgangen afsat følgende beløb i det vedtagne budget:

- 1,6 mio. kr. i 2026 til etablering af ny toiletbygning på Gråstensvej 12
- 3,1 mio. kr. i 2026 til renovering af Familiehuset
- 0,7 mio. kr. i 2027 til renovering af Ungehyblerne
- 2,5 mio. kr. i 2026 til renovering af Kosmorama
- 0,9 mio. kr. i 2026 til renovering af Frederiksværkshallen

- 2,2 mio. kr. i 2025 til renovering af Lillebjerg Skole
- Derudover er der i overslagsårene afsat rammebeløb på 9,5 mio. kr. til fremtidige renoveringsprojekter.

På indtægtssiden er der budgetteret med netto 44,0 mio. kr. i 2025 vedr. salg af grunde og bygninger. Alle salgsindtægter indgår som integreret del af sammenhængende anlægsprojekter eller vedrører allerede indgåede salgsaftaler.

Kommunens bruttoanlægsudgifter og -indtægter 2025-2028 i mio. kr.

3.5. Finansiering

Posten finansiering omfatter henholdsvis optagelse af og afdrag på kommunens lån samt balanceforskydninger. Disse er hver især beskrevet nedenfor.

3.5.1. Lånoptagelse

Det er i budgettet for 2025-2028 forudsat, at der optages lån for i alt 74,5 mio. kr., heraf 15,3 mio. kr. i 2025.

Eftersom SKAT overtager opkrævningen af ejendomsskatter med virkning fra 2024, er det ikke længere kommunen, som står for nye ordninger vedr. indefrysning af ejendomsskattestigninger, og dermed bortfalder også optagelse af nye lån til at afdække disse ejendomsskattelån. Dermed er al budgetteret lånoptagelse knyttet op på finansiering af energibesparende investeringer i de kommunale bygninger og i vejbelysningen. Der kan dog komme reguleringer på ejendomsskattelånene i det omfang, at det er reguleringer til ejendomsskatterne fra før 2024, disse er dog ikke budgetteret.

3.5.2. Afdrag på lån

Der forudsættes i alt afviklet gæld for 376,7 mio. kr. i løbet af budgetperioden, heraf 66,6 mio. kr. i 2025.

- Almindelig skattefinansieret gæld afdrages med i alt 212,8 mio. kr., heraf 51,5 mio. kr. i 2025.

- De særlige lån vedr. indefrysning af ejendomsskatter forudsættes indfriet med 102,2 mio. kr. i 2026. Denne budgetpost modsvares dog af, at SKAT samtidig overtager kommunens tilgodehavender hos borgerne, hvilket indgår under balanceforskydninger, således at posterne opvejer hinanden i det samlede budget.
- Lån vedr. ældreboliger, som er underlagt særlige vilkår, afdrages med i alt 48,5 mio. kr., heraf 12,2 mio. kr. i 2025. Afdragene finansieres tillige med de tilhørende renteudgifter af beboernes huslejer, som indgår i driftsbudgettet under politikområdet Ældreboliger.
- Endelig betragtes indbetaling af indefrosne feriepenge også som afdrag på lån og indgår i budgettet med en samlet udgift på 13,2 mio. kr., hvoraf de 2,9 mio. forudsættes afviklet i 2025.

3.5.3. Balanceforskydninger

Begrebet balanceforskydninger dækker over budgetterede forskydninger i tilgodehavender og kortfristede gældsforpligtelser.

Der er i alt budgetteret med en nettoindtægt på 34,1 mio. kr. i 2025. Heraf er de 19,4 mio. kr. modpost til den afsatte bufferpulje vedr. serviceudgifter og påvirker derfor ikke kommunens likviditet.

Af de resterende 14,7 mio. kr. er

- 7,0 mio. kr. løbende indfrielse af lån (pensionistlån) til betaling af ejendomsskatter, som er optaget før 2024, idet SKAT overtager udstedelse af nye lån, mens indfrielse af eksisterende lån tilfalder kommunen indtil udgangen af 2026.
På nuværende tidspunkt forventes en ultimo saldo på ca. 33,0 mio. kr., som ultimo 2026 vil blive overdraget til SKAT, og som herefter vil modtage pensionisterne indfrielse. Det er uafklaret, om kommunerne vil blive kompenseret svarende hertil fra SKAT, og der kan derfor komme en merindtægt i 2026, som der ikke er budgettet med jf. mere herom i notat fra august 2024 vedr. Grundskyld og dækningsafgifter.
- 6,4 mio. kr. netto indfrielse vedrørende indefrosne ejendomsskatter og som tilgår kommunekassen.
- 1,3 mio. kr. er provenu og afregning af kirkeskatter, idet kommunen modtager skatteindtægten og afregner udgifterne til provsti og kirkekasser på baggrund af deres fastsatte budgetter. De 1,3 mio. kr. skal ses i sammenhæng med, at der ultimo 2024 forventes opsamlet en gæld til kirkerne på 1,7 mio. kr. Med de budgetterede indtægter i budgetperioden vil denne gæld stige til 1,5 mio. kr. ultimo 2027. At gælden ikke er forudsat nedbragt i løbet af perioden skyldes, at kirkeskatten er omfattet af valget mellem statsgaranti og selvbudgettering. Som det gælder for personskatterne, jf. afsnit 3.1.1, må det forventes, at selvbudgetteringen isoleret set vil betyde lavere skatteindtægter for 2024 og dermed en negativ efterregulering vedr. kirkeskatten i 2027, og her er der ikke nogen udligningsordning til at afdække mindreindtægten.

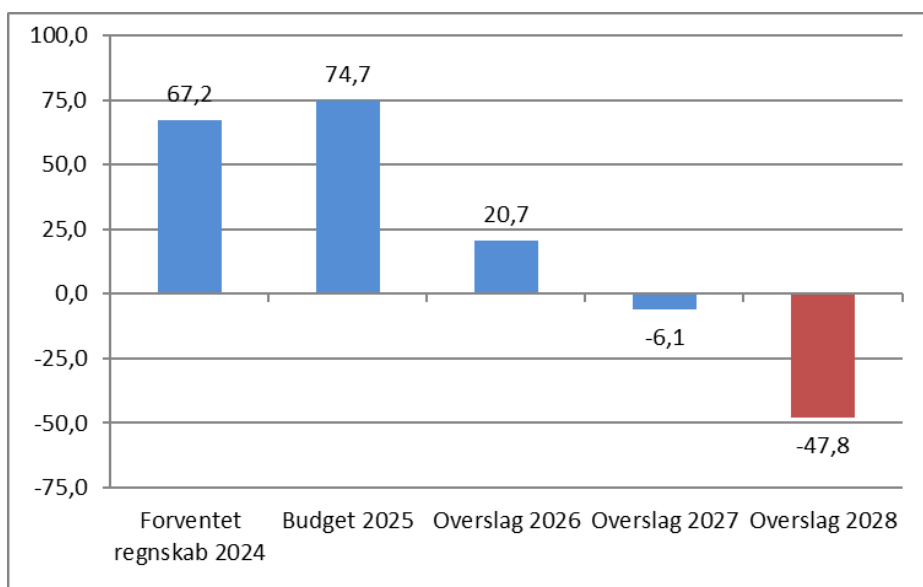
4. Likviditet

4.1. Den løbende likviditet

Ved udarbejdelsen af budgettet for 2025-2028 er det på baggrund af det forventede regnskab pr. 31. juli 2024 forudsat, at kommunen kommer ud af 2024 med en ultimo kassebeholdning på 67,2 mio. kr., jf. budgetforudsætningerne under afsnit 2.2.

Desuden er det, jf. hovedoversigten under afsnit 1, forudsat, at der lægges 74,7 mio. kr. i kassen i budgetåret 2025, mens der i overslagsårene 2026-2028 vil blive brugt 33,2 mio. kr. af kassebeholdningen, således at der ved udgangen af 2028 forventes en ultimo kassebeholdning på 47,8 mio. kr.

Udviklingen i kassebeholdningen ultimo året i mio. kr.

Et andet aspekt omkring den opgjorte likviditet er, at kommunen via balanceforskydningerne også administrerer likvide beholdninger for eksterne aktører. Det betyder, at alle pengene i kassebeholdningen ikke vedrører kommunens skattefinansierede drift. Det drejer sig for eksempel om:

- Ældreboligerne: Administrationen er udbudt til et boligselskab, men de årlige regnskabsresultater indgår i kommunens regnskab, og boligernes opsamlede likvide beholdning dermed indgår i kommunens kassebeholdning. Her vil ændringer i balancen mellem henlæggelser og anvendelse af henlagte midler derfor påvirke kommunens likviditet.
- Kirkeskatte: Jf. beskrivelsen ovenfor under balanceforskydninger
- Affaldshåndtering: Administreres af Halsnæs Forsyning, men de årlige regnskabsresultater indgår i kommunens regnskab, og eventuelle mellemværender med borgerne er dermed en del af kommunens kassebeholdning. Mellemværendet skal afvikles og holdes så tæt på nul via regulering af taksterne
- Skadedyrsbekæmpelse (rottebekæmpelse): Indgår som en del af kommunens regnskab, men skal over tid hvile i sig selv, således at de opkrævede indtægter, skal dække de afholdte udgifter. Mellemværendet reguleres ved at ændre taksten.

Denne systematik indebærer imidlertid også, at det ikke er alle de midler, der indgår i opgørelsen af kommunes likviditet, kommunen selv råder over, og som indgår direkte i kommunens budgetlægning, men at der over tid kan ske påvirkning af kommunens likviditet som følge af, at de aktuelle mellemværender nedbringes eller forhøjes.

I forhold til den forventede likviditet på 67,2 mio. kr. ultimo 2024, kan det umiddelbart opgøres, at 18,2 mio. kr. vedrører ældreboligerne, mens kirkerne forventes at have 1,7 mio. kr. til gode. Skadedyrsbekæmpelse udviser en gæld til borgerne på ca. 0,6 mio. kr. Korrigeres der for disse forhold på i alt 20,5 mio. kr., er den reelle kommunale likviditet ultimo 2024 på 46,7 mio. kr. Eftersom det i budgettet er forudsat, at der vil ske et stigende forbrug af de henlagte midler vedr. ældreboliger de kommende år, vil størrelsen af den likviditet, som ikke reelt er kommunens, blive lidt mindre med årene.

4.2. Den gennemsnitlige likviditet

Det primære sigtepunkt for kommunens likviditet er imidlertid den gennemsnitlige kassebeholdning, hvilket skyldes, at den daglige kassebeholdning udviser store udsving, og dermed ikke egner sig som det primære styringsværktøj.

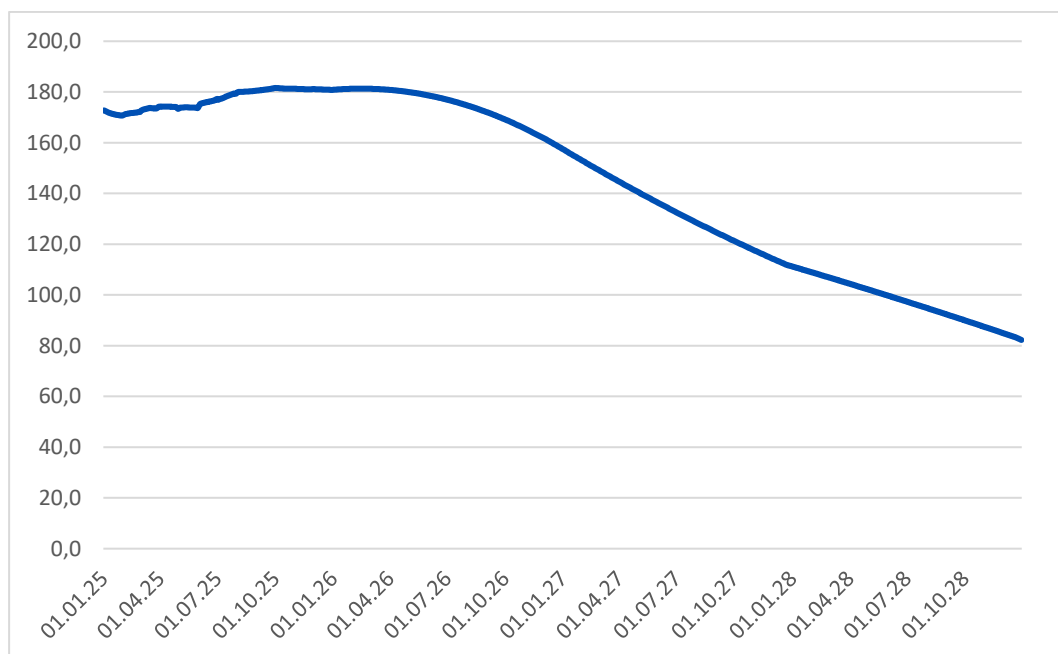
Det fremgår af Budget- og regnskabssystem for kommunerne, at kommunens laveste gennemsnitlige likviditet set over de seneste 365 dage ikke må være negativ, den såkaldte kassekreditregel – ellers sættes kommunen under administration.

Jf. afsnit 2.3 har Byrådet fastsat et langsigtet økonomisk mål på den laveste gennemsnitlige likviditet på 2.000 kr. pr. indbygger, hvilket svarer til ca. 63,0 mio. kr. ved udgangen af budgetperioden.

Imidlertid er dette likviditetsmål under pres. Dels fordi der er strukturel ubalance i det nuværende flerårsbudget, da indtægterne ikke kan dække den løbende drift samt et anlægsbudget svarende til anlægsrammen og afdrag på kommunens lån, og dels fordi indtægtsgrundlaget er vigende på grund af udviklingen i befolkningssammensætningen, jf. afsnit 2.4, og endelig venter der en række store anlægsinvesteringer også i årene efter den nuværende budgetperiode.

Den laveste gennemsnitslikviditet forventes i 2025 at være 170,7 mio. kr., som stiger i løbet af året, idet der bliver lagt 7,5 mio. kr. i kassen i løbet af året. Denne indtægt vil slå fuldt igennem i gennemsnitslikviditeten i løbet af 2025, hvorefter gennemsnitslikviditeten løbende vil falde, efterhånden som forbruget af kassebeholdningen slår igennem i overslagsårene for så at ende på 82,3 mio. kr. ultimo 2028.

Udvikling i gennemsnitslikviditeten 2025-2028 i mio. kr.

5. Gæld

Halsnæs Kommune havde ultimo 2023 langfristede gældsforpligtelser vedr. lån og leasing på 781,3 mio. kr. Heraf vedrørte 142,7 mio. kr. ældreboliger (som er undergivet en særlig lovgivning med hensyn til finansiering og afvikling), mens 638,6 mio. kr. vedrørte almindelig skattefinansieret gæld, 102,2 mio. kr. vedrørte lån optaget til afdækning af tilgodehavender fra indefrosne ejendomsskatter, og 16,4 mio. kr. vedrører leasingforpligtelser.

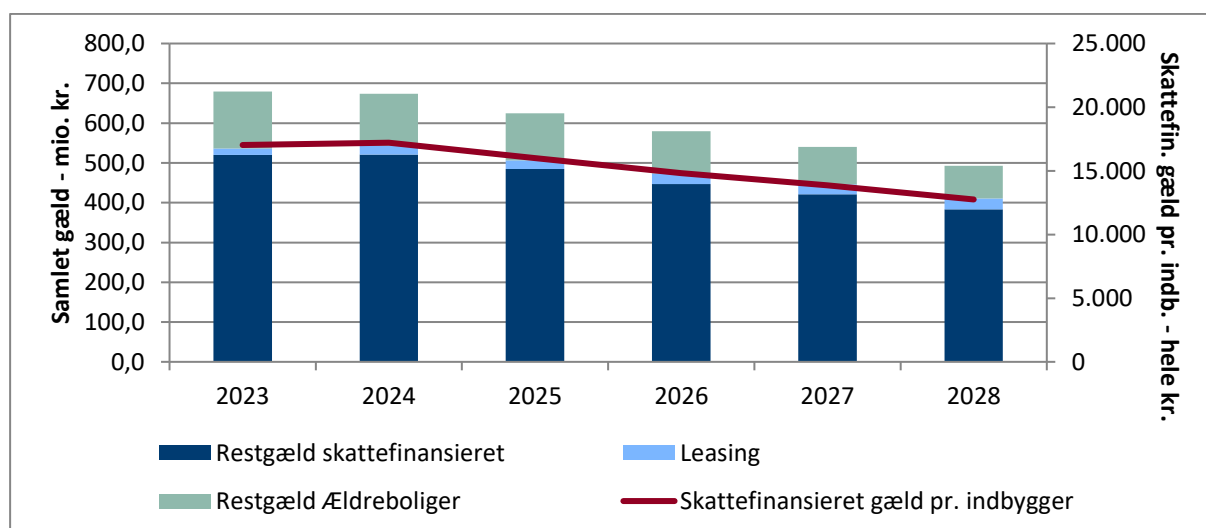
Ved udgangen af budgetperioden er gælden vedr. de skattefinansierede lån faldet til 410,3 mio. kr., og gælden vedr. ældreboliger til 82,1 mio. kr. Til gengæld stiger leasinggælden til 26,9 mio. kr., hvilket hovedsageligt skyldes større udskiftninger i kommunens bilflåde.

Ud over lån og leasing indgår også gæld vedrørende indefrosne feriepenge, når den samlede langfristede gæld opgøres. Her forventes gælden ved udgangen af 2025 til at udgøre 98,3 mio. kr.

Når udviklingen i gælden pr. indbygger opgøres i forhold til den økonomiske politik indgår feriepengene ikke, ligesom indefrysningsslåneholdes udenfor, da de betragtes som en mellemfinansiering og vil være overtaget af SKAT ved udgangen af 2026.

Af nedenstående graf fremgår udviklingen i kommunens forskellige lån uden feriepenge og indefrysningsslån. Som det fremgår falder den skattefinansierede gæld (skattefinansierede lån og leasingforpligtelser) pr. indbygger fra 17.212 kr. ultimo 2024 til 12.754 kr. ultimo 2028.

Udviklingen i kommunens lånegæld og skattefinansieret gæld pr. indbygger

Halsnæs Kommune
Rådhuspladsen 1
3300 Frederiksværk
Telefon 47 78 40 00
mail@halsnaes.dk
www.halsnaes.dk